

Wished om dette Forhold neppe lader sig opnaae. Kun vil jeg anbefale de ærede Medlemmer, som maatte lægge Bøgt paa den Betragtning, den ærede Finantsminister har gjort gjældende, og som maaskee maatte tillægge den en større Gyldighed og en større Indflydelse, end den i og for sig, efter min Mening, fortjener i en Sag som denne, at gennemgaae Domainegodsfernes Historie i en lang Narrække. De ville da see, hvormange baade directe og indirecte Udgifter for Staten der findes ved dem, og som aabenbart herved maae tages i Betragtning. Heller ikke troer jeg, at den ærede Finantsminister har fuldkommen Ret, naar han ved disse Calculationer opstiller Sammenligning imellem, hvad Staten vil faae, og hvad de omhandlede Godser som fuld og fri Eiendom i Handel og Wandel ville være værd; thi Ingen vil dog nægte, at Staten, med Hensyn til det heromhandlede Gods, er, endnu mere end private Godseiere, nødt til at iagttage de sædvanlige Humanitetshensyn, som vore Sæder hjemle, og er det saameget meer, som ikke blot fordi alle Tidens Forvaltninger have mere eller mindre fulgt disse Hensyn, men ogsaa fordi allerede ældre Resolutioner for Domainegodsfernes og de under Staten liggende offentlige Godfers Vedkommende, Resolutioner ligesaa Aarene 1767 og 1768, virkelig hjemle Fæstebønderne en ganske anden og større Adkomst til, at disse Humanitetshensyn iagttages, end den, som synes at ligge til Grund for Resolutionen af 1ste Juli 1846. Jeg skal indskrænke mig til disse korte Bemærkninger, fordi det forekommer mig, at, efterat Ministeriet har erkjendt, at Reformen bør skee, og at den vil kunne skee med nogle Modificationer efter det her foreliggende Forslag, turde det maaskee være upassende altfor meget at forlange Discussionen. Jeg behøver med Hensyn til Bederlagets Beregning efter § 2 og den ærede Finantsministers Bemærkning derom, heller ikke at opholde Forsamlingen længer; thi jeg har visstelig ikke overseet, hvad der kunde indvendes imod den Døjsførelse af Indfæstningen, som indeholdes i mit Forslag; men jeg har ligefrem foretrukket den, fordi den var i Godskassens Faveur, og endnu mere, fordi den var klar og indlysende for de Fæstere, paa hvis Mening om den det ogsaa

kommer an. — Hvad angaaer den Tidsskrift, den ærede Minister har meent, det vilde være fornødent at tilføie med Hensyn til de i § 4 foreslaaede Taxationer, saa troer jeg, at Lovforslaget baade har forudsat og forebygget, hvad der i denne Henseende kunde være betænkeligt; thi, dersom vedkommende Fæstere eller deres Livsarvinger ikke beslutte sig til at ville have Stedet, saa maa det komme til offentlig Auction i Overeensstemmelse med § 7. Med Hensyn til den ærede Finantsministers Øtring om, at det vilde være nødvendigt at gjøre en Tilføielse om, at Afdrag kunde modtages og deslige, saa er det naturligt, at der fra Forslagsstillersens Standpunkt Intet kan være derimod at indvende, og det saameget mindre, som det vil være flere her i Salen bekjendt, at man har tænkt sig, at der skulde aabnes vedkommende Fæstere Frihed til at afdrage, forsaavidt de maatte ville det, Beløb, som for Finantsfernes og Døjsførelsernes Skyld ikke maatte være altfor smaa. Naar derimod den ærede Finantsminister har yttret en Tilbøielighed til — thi jeg troer ikke, at han har yttret det som en bestemt Formening eller Paaastand paa Regjeringens Side, — at det kunde være hensigtsmæssigt at indskrænke Forslaget til det egentlige Domainegods, til Krønens Gods, og derimod at undtage deraf til Exempel saadanne offentlige Godser som Sorø Academie, saa maa jeg tilstaae, at jeg troer ikke, at en saadan Indskrænkning vil findes nødvendig, og jeg kan derfor ikke, idetmindste ikke for Diebliffet, for mit Vedkommende yttre mig tilbøielig dertil.

Formanden: Rigsdagsmanden for Viborg Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Bregendahl: Jeg frasalder Ordet, idet jeg kun skal tilføie den Bemærkning, at den ærede Finantsministers Udtalelse idag har foranlediget, at jeg, uagtet jeg tidligere har modsat mig Sagens Fremme, dog nu agter at stemme for, at den videre behandles (Hør!).

Formanden: Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 6te Valgkreds har Ordet.

Mourier: Jeg tillod mig ved Sagens indledende Behandling at yttre nogen Frygt for, at der, naar denne Sag kom til 1ste Behandling, muligt vilde gives Anledning til Discussion, som kunde føre ind paa et Sagen